

Jaarverslag 2024 Omgevingsdienst IJsselland (ambtelijk concept)

Inhoud

I Opgaven en ontwikkelingen	3
Versterking VTH-stelsel: op weg naar robuuste Omgevingsdienst IJsselland	3
Visitatie	3
Team Opgaven & ontwikkeling	4
Programma Samen toekomstbestendig	4
Transparante bedrijfsvoering	4
Naar meer waarde	4
Regionale omgevingstafel.....	4
Informatiegestuurd werken.....	5
Mandaat	5
II Actuele thema's	6
Inleiding	6
Klimaat, duurzaamheid, energietransitie en circulaire economie.....	6
Afvalbeleid	8
Bodem en water	8
Zeer zorgwekkende stoffen	9
Ondermijning en ketentoezicht	10
Overig.....	11
III Uitvoering werk	14
Inleiding.....	14
Geleverde uren van ons uitvoeringsprogramma (basistaken).....	14
Vergunningen.....	15
Toezicht & handhaving.....	15
Advies	16
Meldpunt milieu	16
Facultatieve taken.....	17
Kwaliteitscriteria	18

I Opgaven en ontwikkelingen

Landelijk en in onze regio speelden allerlei ontwikkelingen, zowel gericht op versterking van Omgevingsdienst IJsselland als op onze taakuitvoering.

Versterking VTH-stelsel: op weg naar robuuste Omgevingsdienst IJsselland

Omgevingsdienst IJsselland zette volop in op onze Strategische Koers voor de komende jaren en op het landelijke interbestuurlijke programma voor de versterking van het VTH-stelsel (IBP-VTH). Dit deed de organisatie samen met de deelnemers op bestuurlijk, hoger management en ambtelijk niveau. Er waren twee mijlpalen:

- Strategische Koers / Routekaart; op 11 juli 2024 stemde ons Algemeen Bestuur in met de Routekaart. De Routekaart is het meerjarenplan voor de toekomstige ontwikkeling van OD IJsselland en programmeert de samenhangende opgaven.
- Op weg naar Robuuste Omgevingsdienst IJsselland. Ons Algemeen Bestuur besloot op 19 december 2024 als volgt:
 1. In te stemmen met de ontwikkelroute naar een robuuste Omgevingsdienst IJsselland met slimme allianties en daarmee te streven om de taakuitvoering en de organisatie van Omgevingsdienst IJsselland in 2028 in overeenstemming te brengen met het landelijke robuustheidsniveau.
 2. Het benodigde structurele budget van ca. € 2,3 miljoen (prijspeil 2025) voor het actualiseren van vergunningen en het herstellen van de balans in de toezichtscapaciteit, te verwerken in de Kaderbrief 2026 en de Ontwerpbegroting 2026.
 3. Over het benodigde structurele budget van ca. € 1 miljoen (prijspeil 2025), waarvan ca. € 500 K in 2027 en ca. € 500 K in 2028, voor het voldoen aan het landelijke robuustheidsniveau voor strafrechtelijke handhaving en bodemtoezicht, voor het instellen van een structureel innovatiebudget van 1% van de begroting en voor het ophogen van het opleidingsbudget tot 3% van de loonsom, op korte termijn op strategisch-bestuurlijk niveau in gesprek te gaan met het Rijk om te vragen op welke wijze het Rijk gaat bijdragen aan de financiering van dit budget.
 4. Opdracht te geven aan de secretaris-directeur om uitvoering te geven aan de ontwikkelroute naar een robuuste Omgevingsdienst IJsselland.

Visitatie

Als onderdeel van versterking VTH-stelsel (IBP-VTH) zijn visitaties voor alle omgevingsdiensten opgezet. Het doel van de visitaties is om volgens een landelijk dekkende aanpak te komen tot een continue verbetering van de uitvoering van de VTH-taken, het verhogen van bestuurlijke betrokkenheid bij omgevingsdiensten en het

leveren van input voor het jaarlijkse rapport 'Staat van het VTH-stelsel'. Bij Omgevingsdienst IJsselland was de visitatie in november 2024. Naar verwachting is deze rapportage in het voorjaar van 2025 beschikbaar.

Team Opgaven & ontwikkeling

Met het nieuwe team Opgaven & Ontwikkeling als aanjager werkte de Omgevingsdienst IJsselland succesvol aan:

- Het eerder en beter in beeld brengen van ontwikkelingen om daar actiever op in te spelen;
- De professionalisering van opgaven en het projectenportfolio;
- Het versterken van de accountlijn met onze deelnemers;
- Het starten van een innovatiebeweging;
- Het verkennen van slimme allianties.

Programma Samen toekomstbestendig

Het Programma Samen Toekomstbestendig startte in 2021 en richtte zich op de doorontwikkeling van onze organisatie:

- Het versterken van het team Bedrijfsvoering (facilitering) ;
- Het herijken van de financiering en het opzetten van een duurzame begroting ;
- Het verbeteren van de effectiviteit en efficiency (programmering en planning van het werk, risicogericht werken, informatie beter toegankelijk maken, adequate werkprocessen etc.) ;
- Meer inzetten op effect en outcomegericht werken ('naar meer waarde') .

Het programma eindigde in 2024, nog niet-afgeronde acties zijn inmiddels belegd in onze Routekaart.

Transparante bedrijfsvoering

In 2024 is de bedrijfsvoering (met name P&C-cyclus) onder de loep genomen. Omgevingsdienst IJsselland voerde verbeteringen door, tegelijkertijd is hier nog het nodige in te doen.

Naar meer waarde

In 2024 volgde Omgevingsdienst IJsselland de nieuwe werkwijze van branchegericht werken bij voedingsmiddelenbranche. Dit leverde waardevolle inzichten op en was een goed voorbeeld van 'Leren en Ontwikkelen'. De opgedane ervaringen worden verder opgepakt in 2025. Belangrijk hierbij is het verder verbeteren van onze datakwaliteit. Hiermee kan Omgevingsdienst IJsselland gericht en effectiever werken en meer waarde bereiken in de toekomst.

Regionale omgevingstafel

De organisatie van de Omgevingstafel (OTIJ) wordt sinds juni 2023 ondergebracht bij Omgevingsdienst IJsselland. Binnen dit gremium zijn in 2024 ruimtelijke initiatieven besproken die impact hebben op meerdere milieucompartimenten en waarbij input nodig was van meerdere ketenpartners. In 2024 zijn 29 ruimtelijke projecten met succes behandeld op de OTIJ. In relatief korte tijd is de initiatiefnemer geadviseerd over de (on)mogelijkheden van het project of over noodzakelijke aanpassingen van de onderbouwingen. Voor 2025 wordt de OTIJ nog meer onder de aandacht gebracht.

Informatiegestuurd werken

Informatiegestuurd werken (met daarbij verbeteren datakwaliteit) was een van de speerpunten van het landelijke versterkingsprogramma IBP-VTH. Hierin zette Omgevingsdienst IJsselland stappen, zoals het gaan werken met resultaatindicatoren. Toch blijft het noodzakelijk om hierin extra te investeren in 2025. Omgevingsdienst IJsselland volgt de landelijke ontwikkelingen op de voet en zet zoveel mogelijk in op participatie.

Mandaat

De deelnemers van Omgevingsdienst IJsselland verstrekten als bevoegd gezag mandaat aan de directeur om alle (rechts)handelingen te verrichten die redelijkerwijs nodig zijn voor het uitvoeren van de opgedragen taken. Er is van alle deelnemers een uniform actueel mandaat. Wel is het zo dat bij de taakuitvoering er nog wat verschillen zijn tussen deelnemers, dat komt vooral vanuit de beginperiode. Voor het vervolg wordt ingezet om samen met de deelnemers te komen tot volledige uniformiteit.

[>> terug naar inhoudsopgave](#)

II Actuele thema's

Inleiding

De beleidscyclus VTH-taken wordt gevormd door een beleidsvormende/strategische cyclus en een uitvoerende/operationele cyclus, de 'big 8'. Op het snijvlak van deze cycli ligt ons uitvoeringsprogramma (UVP).

Tijdens het opstellen van ons UVP 2024 is het VTH-beleid geactualiseerd. Samen met de deelnemers is ervoor gekozen om verbinding te maken met dat conceptbeleid, in plaats van het toen vigerende, niet-actuele beleid. Waar dat kon is er de verbinding gelegd tussen conceptbeleid en uitvoeringsprogramma. In het UVP is aangegeven welke activiteiten uitgevoerd zijn en hoe dit bijdroeg aan de thema's van het VTH-beleid.

Overigens actualiseerden in 2024 alle deelnemers het VTH-beleid, het 'Regionaal uniform beleid voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving'. Samen met het regionale beleidsteam is gezorgd voor actueel en werkend beleid om effectieve taakuitvoering te stimuleren en waarborgen. Daartoe hoorde ook een verdere ontwikkeling van indicatoren en streefwaarden voor de gestelde VTH-doelen.

In 2024 zijn samen met de deelnemers zes resultaatindicatoren bepaald, afgeleid van het VTH-beleid. Deze indicatoren waren afgeleid van het VTH-beleid. In dit jaarverslag wordt op een deel van de indicatoren al gerapporteerd. In 2025 wordt deze ontwikkeling verder uitgewerkt.

In onderstaande reflectie wordt gereflecteerd per thema over de ervaringen en resultaten.

Klimaat, duurzaamheid, energietransitie en circulaire economie

Energie en duurzaamheid

De belangrijkste speerpunten voor 2024 waren:

- Het controleren van de bedrijven op de informatieplicht en de energiebesparingsplicht met een nadruk op bedrijven die nog niet alle maatregelen hebben getroffen;
- Het beoordelen van rapportages voor de nieuwe onderzoeksplicht voor grote bedrijven;
- Toezicht en handhaving op de energielabel-C verplichting voor kantoren;
- Het invoeren van de werkzaamheden voortkomend uit het besluit CO2- reductie persoonsgebonden vervoer;
- Het verbeteren van de energie-datakwaliteit en meer samenwerking met de partners, en het delen van kennis met de partners. Bijvoorbeeld bij gebiedsgerichte verduurzaming binnen gemeentes.

De gemeenten, provincie Overijssel en Omgevingsdienst IJsselland intensiveerden ook in 2024 de programmatische energiewerkzaamheden verder. Met het Uitvoeringsplan Energie en Duurzaamheid 2024 bezocht Omgevingsdienst IJsselland bijna 1.000

bedrijven en instellingen, is gesproken over energiebesparende maatregelen en gecontroleerd op naleving van de energieregelgeving. In 2024 bleek dat 55% van de bedrijven nog niet alle verplichte erkende maatregelen had uitgevoerd. De stijgende energiekosten en strengere regelgeving vroegen om een nog intensievere samenwerking met bedrijven, gemeenten en andere partners om het naleefgedrag te bevorderen. Dankzij extra Rijksmiddelen (via de specifieke uitkering toezicht en handhaving Energie) kon Omgevingsdienst IJsselland een extra impuls geven aan energietoezicht, met speciale aandacht voor achterstanden uit eerdere jaren.

Het energielabel C voor kantoren is een wettelijke verplichting in Nederland. Sinds 1 januari 2023 moeten kantoorgebouwen minimaal energielabel C hebben om verhuurd te kunnen worden. De maatregel is bedoeld om bij te dragen aan het verminderen van de CO₂-uitstoot. Omgevingsdienst IJsselland startte hier in 2024 mee door bedrijven aan te schrijven op deze verplichte maatregel.

De uitvoering van werkzaamheden vanuit het besluit CO₂-reductie persoonsgebonden vervoer (Werkgebonden Personenmobiliteit) heeft in 2024 niet plaatsgevonden. In de begroting waren hiervoor geen financiële middelen opgenomen. Omgevingsdienst NL is in gesprek met het Rijk over de vergoeding van de uitvoeringslasten.

Uitvoering in 2024:

- 382 hercontroles bij bedrijven die eerder niet voldeden aan de energiebesparingsplicht.
- 111 themacontroles bij complexe bedrijven, gericht op maatwerk en sector-specifieke uitdagingen.
- 873 controles bij bedrijven, met een focus op de eenvoudig toepasbare erkende maatregelen.
- 607 bedrijven bezocht en gecontroleerd op het verplichte energielabel C voor kantoren.

Circulaire Economie

Landelijk wordt ingezet op een volledige circulaire economie in 2025. Omgevingsdienst IJsselland draagt daar aan bij vanuit de VTHA-taken. De provincie Overijssel vroeg Omgevingsdienst IJsselland de rol op het gebied van circulaire economie verder op te bouwen en te versterken via:

- Integratie van circulaire economie in bestaande VTH-taken;
- Kennisopbouw en opleiding tot CE-experts;
- Deelname aan project 'Leren van circulaire bedrijventerreinen'.

In 2024 is een plan van aanpak ingediend bij de Provincie om verdere stappen te zetten naar een circulaire economie binnen de mogelijkheden van de Omgevingsdienst IJsselland. In samenwerking met de Omgevingsdienst Twente zijn de eerste stappen gezet voor de inrichting van een programma circulaire economie voor de komende jaren.

Afvalbeleid

Voor een schone en veilige leefomgeving (inclusief ondermijning) vormt de afvalbranche een aanzienlijk risico. In 2024 verwachtten we met een branchegerichte aanpak meer te kunnen bereiken. Er is daarom een brancheteam gestart voor een effectieve uitvoering. In het brancheteam vond afstemming plaats tussen ketentoezicht, vergunningverlening, toezicht & handhaving, juridisch advies en communicatie en is er nauw samengewerkt met externe partijen als OM, GGD en Veiligheidsregio. Dit multidisciplinaire projectteam bracht de omvang van de afvalbranche beter in beeld en maakte per bedrijfstak een analyse van de grootste milieurisico's. Daarnaast verdiepte het team de benodigde kennis (learning by doing) voor een uniforme branchegerichte aanpak. In 2024 is gestart met uniform controle van het acceptatieprotocol en het beoordelen ervan. Vanuit deze solide basis wordt de aanpak in 2025 verder uitgewerkt.

Bodem en water

Bodem en grondstromen

Omgevingsdienst IJsselLand zette zich in 2024 in op de advisering van bodem (reguliere taken) voor:

- Ruimtelijke ontwikkelingen (functiewijziging/ nieuwbouw);
- Civiele projecten;
- Aankoop/verkoop vanuit de partners.

Daarnaast zijn de meldingen en rapporten beoordeeld die in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (grondverzet/opslag van grond/sanering) en de Wet bodembescherming (saneringen/nazorg) zijn ontvangen.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet was dit een jaar van transitie. In dit jaar verschoven een groot aantal bodemtaken van de Provincie naar de gemeenten. Omgevingsdienst IJsselLand adviseerde hierbij zowel via het 'oude' (Wet bodembescherming) als via nieuwe (Omgevingswet) stelsel. De transitie naar de nieuwe wetgeving en de veranderende rol van de gemeenten vergrootte zoals verwacht vooral in het eerste halfjaar de doorlooptijd.

De werkwijze is in de loop van het jaar aangepast om effectiever en efficiënter te werken. Dit maakte het mogelijk de forse achterstand in te lopen. Het aantal adviesaanvragen bleef achter bij de verwachte aantallen. Dit wordt deels verklaard door moeilijkere bouwomstandigheden en deels door de overgang naar een nieuw wettelijk kader.

Basisregistratie ondergrond

In het kader van de per 1 juli 2025 verplichte aanlevering van milieu-hygiënische gegevens voor de Basis Registratie Ondergrond is een afstemmingstraject opgestart. Als onderdeel van dit traject is met de deelnemers geïnventariseerd wat nodig is in termen van (data-)kwaliteit en gegevensbeheer om de reeds bestaande en nieuwe gegevens aan te leveren. Dit afstemmingstraject krijgt in 2025 een vervolg.

Bodem lokaal

De aanleg van bodemenergiesystemen moet gemeld worden. In 2024 handelde Omgevingsdienst IJsselLand 100 meldingen voor één of meerdere gesloten bodemenergiesystemen af en voor 7 vergunningen is een advies aan aangeleverd.

Zeer zorgwekkende stoffen

In 2024 richtte Omgevingsdienst IJsselLand zich op:

- Deelname aan het regionaal kennisnetwerk risicovolle stoffen;
- Inzet op kennisopbouw om te komen tot ZZS-experts;
- Toezien op volledige en juiste gegevensinvoer van bedrijven in de landelijke ZZS-database.

Vanaf januari 2024 was de landelijke ZZS-emissiedatabase beschikbaar voor het rapporteren van ZZS en vanaf 1 januari 2025 was het verplicht. De verplichting geldt voor vergunningplichtige bedrijven met uitstoot van ZZS, zij moeten elke 5 jaar rapporteren. Omgevingsdienst IJsselLand beoordeelde deze rapportages. Gelet op de recente beschikbaarheid en vrijwilligheid van de registratie in deze database, is er nog beperkt ervaring mee. De verwachting is dat de registratie vanaf 2025 significant toeneemt.

PFAS

In het werkgebied van Omgevingsdienst IJsselLand speelde de aanwezigheid van PFAS in grond en grondwater een grote rol. Omgevingsdienst IJsselLand nam deel aan overleggen van de Kennistafel PFAS. Zo bleef Omgevingsdienst IJsselLand op hoogte over de laatste ontwikkelingen op het gebied van PFAS. Deze kennisopbouw droeg daarnaast bij aan de ontwikkeling van ZZS-experts. Omgevingsdienst IJsselLand ondersteunde ook de Provincie Overijssel in het project 'Aandachtlocaties PFAS in Overijssel'.

Bij twee uitbreidingslocaties van woningbouw in Steenwijkerland speelde de PFAS-problematiek. Bij één locatie werd de bodemsanering ten aanzien van PFAS opgestart. Voor een ander project zijn de voorbereidingen in volle gang.

In de gemeente Hardenberg werd in de grond van een aantal uitbreidingslocaties voor woningbouw PFAS aangetoond. Dit kon de ontwikkeling van de gebieden bemoeilijken. Daarom stelde de gemeente Hardenberg gebiedspecifiek beleid op. Het verwerken van de grond met PFAS in een Grootschalige Bodemtoepassing in Hardenberg werd mogelijk gemaakt. Het beleid is door de GGD onderschreven.

Omgevingsdienst IJsselLand nam deel aan overleggen van de Kennistafel PFAS en bleef zo op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op het gebied van PFAS. Daarnaast ondersteunde de Omgevingsdienst IJsselLand de provincie Overijssel in het project 'Aandachtlocaties PFAS in Overijssel'.

Asbest

In 2024 kwamen 1985 sloopmeldingen binnen en deze zijn afgehandeld. Ook zijn ruim 2100 asbestinventarisatierapporten, 30 blootstellingsrisico-onderzoeken en ongeveer 15 HVK-rapporten beoordeeld. De Omgevingsdienst voerde ruim 500 controles uit. Een ander belangrijk speerpunt binnen het toezicht was en is de inzet op strafrechtelijke handhaving. Door stevig in te zetten op opsporing en sanctionering van overtredingen, is ervoor gezorgd dat bedrijven die zich aan de regels houden niet benadeeld werden door concurrenten die dit niet doen. Van 24 strafbare feiten aangaande asbest is proces-verbaal opgemaakt en voorgelegd aan de Officier van Justitie.

In 2024 zijn belangrijke stappen gezet in de verdere professionalisering van het asbesttoezicht. De grootste ontwikkeling was de implementatie van de uniforme sloopmeldingsprocedure, waarmee de afhandeling van meldingen efficiënter en transparanter was geworden. Daarnaast is de oude wetgeving in een vroeg stadium al succesvol omgezet naar de Omgevingswet.

Met een uniforme sloopmeldingsprocedure en vaste sjablonen is een efficiëntieslag gemaakt. Met de nieuwe checklists, die in samenwerking met Omgevingsdienst NL zijn ontwikkeld, konden toezichthouders hun taken sneller en consistentier uitvoeren. Dit droeg niet alleen bij aan een uniforme werkwijze, maar ook aan een heldere communicatie met ondernemers en inwoners.

Door nauwer samen te werken met andere disciplines binnen de organisatie, is integraal toezicht gehouden zodat complexe dossiers efficiënter zijn afgehandeld. Daarnaast zijn alle toezichthouders asbest opgeleid voor toezicht op mobiel puinbreken, wat de Omgevingsdienst IJsselland in staat stelt de naleving van regelgeving rond veilig hergebruik van grondstoffen te waarborgen. Tevens zijn vrijwel alle procedures met betrekking tot meldingen en toezicht dit jaar doorontwikkeld en vastgelegd.

Ondermijning en ketentoezicht

Omgevingsdienst IJsselland had met haar partners in de regio en met externe partners een functie in de aanpak van ondermijning. Omgevingsdienst IJsselland had een oog- en oorfunctie, zet toezicht- en handhaving capaciteit in en beschikte over data, kennis en informatie die relevant kon zijn bij de (integrale) aanpak van ondermijning. Voor 2024 was er een toenemende vraag van de partners van Omgevingsdienst IJsselland op input bij ondermijnende criminaliteit. Hierin is voorzien door input te leveren aan integrale controles en informatie en kennis te delen via een regionale casustafel. Interregionaal deed Omgevingsdienst IJsselland dat via het Integraal Ondermijning Centrum Milieu Oost-Nederland.

Omgevingsdienst IJsselland nam in 2024 deel aan verschillende samenwerkingsprojecten en -overleggen, zoals een aantal lokale ondermijningstafels. Ook is deelgenomen aan het IOC IJsselland. Hier is lokale casuïstiek besproken. Dit overleg kende een grote groep met partners (o.a. de provincie Overijssel, het Openbaar Ministerie, de politiediensten, UWV en Rijksdiensten).

Er is deelgenomen aan het IOC milieu Oost-Nederland waarin milieucasuïstiek is besproken die voor heel Oost-Nederland van belang is. Omgevingsdienst IJsselland nam deel in 2024 aan de overleggen in het kader van het project 'Veilig buitengebied' in

de gemeenten Dalfsen, Hardenberg, Deventer, Olst-Wijhe en Raalte. Dit leidde tot gezamenlijke controles en vervolgacties op bedrijventerreinen en in het buitengebied met de partners.

Op kennisgebied is bijgedragen op diverse terreinen rondom de afhandeling van illegale drugsvondsten. Daarnaast nam Omgevingsdienst IJsselland in het verband van Oost-Nederland deel aan het project Meld Misdaad Anoniem.

Overig

Strafrechtelijke handhaving

De boa's van Omgevingsdienst IJsselland voerden in 2024 in totaal 65 opsporingsonderzoeken uit:

Deelnemer	Aantal onderzoeken vermoedelijke overtreding
Gemeente Deventer	9
Gemeente Kampen	8
Gemeente Dalfsen	4
Gemeente Zwolle	8
Gemeente Steenwijkerland	6
Gemeente Hardenberg	5
Gemeente Raalte	5
Gemeente Olst-Wijhe	3
Gemeente Zwartewaterland	4
Gemeente Staphorst	3
Gemeente Ommen	10

In 2024 startten de boa's (domein II) met flankerend beleid. Zij liepen daartoe mee bij de hercontroles op bedrijven die een last onder dwangsom hebben gekregen. Hierbij is in een aantal gevallen proces-verbaal opgemaakt en in andere gevallen een strafrechtelijke waarschuwing gegeven. Alle info en politiegegevens zijn vastgelegd in het BRS (Boa-registratiesysteem). Gebleken is dat hier een preventieve werking van uitgaat: na deze gezamenlijke bezoeken zijn de bedrijven de regels gaan naleven.

Er is goed samengewerkt met de milieuagenten, de rechercheurs van het milieurechercheerteam en de reguliere politiemensen van de politie Oost-Nederland, district IJsselland. Dat bestond uit gezamenlijk uitvoeren van strafrechtelijke onderzoeken en deelname aan een project buitengebied. Daarnaast zorgde de politie voor begeleiding van toezichthouders in (mogelijk) bedreigende situaties.

In 2024 was er een regulier afstemmingsoverleg tussen de Omgevingsdiensten in Overijssel en Gelderland, de politie Oost-Nederland en het Functioneel Parket van het

Openbaar Ministerie. Daarnaast was er naast een maandelijks zakenoverleg vrijwel continu afstemming over specifieke zaken in IJsselland. Dit met als doel de kwaliteit van het werk en de samenwerking te verbeteren.

In 2024 rondten de boa's met succes de permanente her- en bijscholing af met een examen. Omgevingsdienst IJsselland organiseerde deze examens, met deelname van de collega's van de Provincie Overijssel en een aantal gemeenten met boa's (domein II).

WPG (Wet politiegegevens voor de boa's)

In september 2023 voerde het auditbedrijf BKBO een hercontrole uit op de externe audit van 2022. BKBO maakte een definitieve rapportage op (Assurance rapport Wpg hercontrole Omgevingsdienst IJsselland) op 15 november 2023. Omgevingsdienst IJsselland heeft deze verzonden naar de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Er moesten nog een aantal aanvullingen plaatsvinden. Deze verwerkte Omgevingsdienst IJsselland in de interne audit die in 2024 is uitgevoerd. De volgende externe audit vindt plaats begin 2025 en die gaat dan over de jaren 2022, 2023 en 2024.

Er zijn in het kader van de WPG binnen team Toezicht en Handhaving twee bevoegde functionarissen aangesteld. Daarnaast stelde de Omgevingsdienst IJsselland een Functionaris Gegevensbescherming, een Privacy Officer en een security Officer. Regionaal is samengewerkt met de Chief Information Security Officer.

Luchtwassers

Binnen het werkgebied van de Omgevingsdienst IJsselland zijn ongeveer 175 luchtwassers op agrarische bedrijven in werking. Deze techniek draagt zorg voor het verlagen van ammoniak, fijnstof en geuremissies in de omgeving. In het afgelopen jaar hield Omgevingsdienst IJsselland zich onder andere bezig met controles op de werking van luchtwassers in het project luchtwassers 2024 samen met de Provincie. Hierbij zijn alle luchtwassers in onze regio gecontroleerd. Ondernemers en installateurs zijn voorafgaand geïnformeerd over de start van het project met een brief, folder en advertenties in huis-aan-huisbladen. Bij overtredingen kregen ondernemers de kans om de luchtwasser op orde te brengen binnen een hersteltermijn. In de loop van 2025 zijn de definitieve resultaten bekend.

Monovergisters

Bij agrarische bedrijven zorgt een monovergister voor duurzame energie door mest te vergisten. Voor deze installaties was een subsidieregeling beschikbaar. Dat heeft geleid tot een behoorlijk aantal aanvragen in 2023 en 2024. Deze worden door Omgevingsdienst IJsselland behandeld.

Stikstof

De stikstofproblematiek duurt voort. Eind 2024 is een aantal rechtsuitspraken gedaan, met (extra) impact op onze taakuitvoering. Samen met Provincie, Omgevingsdienst Twente en Omgevingsdienst NL bepalen we die impact.

We zien dat agrarische ondernemers proberen om met hulp van innovatieve manieren toch mogelijkheden te realiseren. Als voorbeeld: het gebruik van een zogeheten stikstofstripper om stikstof te verwijderen en om te zetten naar kunstmest.

Stoppersregeling veehouders

De Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) is een subsidieregeling voor veehouders die willen stoppen met hun bedrijf. Er is een groot aantal meldingen voor deze regeling ontvangen en beoordeeld.

[>> terug naar inhoudsopgave](#)

III Uitvoering werk

Inleiding

Omgevingsdienst IJsselLand voerde in 2024 de afspraken uit die er waren met de deelnemers over vergunningverlening, toezicht en handhaving en advies. Deze afspraken zijn voor elke deelnemer vastgelegd in een jaaropdracht, waarover maandelijks is gerapporteerd en waar nodig en mogelijk bijgestuurd kon worden.

De afspraken voor 2024 zijn vertaald naar inzet in uren. Naast het basistakenpakket milieu voerde Omgevingsdienst IJsselLand facultatieve taken en werkzaamheden voor een aantal projecten uit.

Geleverde uren van ons uitvoeringsprogramma (basistaken)

In 2024 is in totaal 98% van de geplande uren van onze basistaken gerealiseerd. Volgens de financieringssystematiek wordt verrekend op basis van de werkelijk bestede uren. Voor de inzet van onze capaciteit is gestuurd om zo evenredig mogelijk onze deelnemers te bedienen en om kosteneffectief te zijn.

Tabel 1. Geplande en gerealiseerde uren

	UVP '24	UVP '24 (E&D)	UVP '24 TOTAAL	Gerealiseerd	Gerealiseerd in %
Dalfsen	8.860	258	9.118	8.903	97,6%
Deventer	14.538	1.073	15.611	15.998	102,5%
Hardenberg	14.656	553	15.209	15.275	100,4%
Kampen	9.241	351	9.592	8.976	93,6%
Olst-Wijhe	4.777	128	4.905	5.353	109,1%
Ommen	6.650	197	6.847	6.705	97,9%
Raalte	11.346	358	11.704	11.073	94,6%
Staphorst	5.360	190	5.550	5.628	101,4%
Steenwijkerland	11.128	323	11.451	11.257	98,3%
Zwartewaterland	6.088	219	6.307	7.172	113,7%
Zwolle	16.658	835	17.493	16.337	93,4%
Provincie Overijssel	9.831	322	10.153	8.521	83,9%
Totaal	119.133	4.807	123.940	121.199	97,8%

Toelichting geleverde uren

In het uitvoeringsprogramma 2024 zijn uren gepland voor de taakuitvoering van Omgevingsdienst IJsselLand. Er zijn werkzaamheden die te plannen zijn, zoals planmatig toezicht, en werkzaamheden die afhankelijk zijn van de vraag, bijvoorbeeld het aantal vergunningaanvragen, klachten en adviesverzoeken. Er is vooraf een schatting gemaakt van deze vraaggestuurde werkzaamheden, onder meer op basis van historie. In tabel 1 zijn de geplande en gerealiseerde uren per deelnemer opgenomen. In totaal leverde Omgevingsdienst IJsselLand 98% van de geplande uren. Per deelnemer zijn hierin verschillen zichtbaar. Dat kan diverse oorzaken hebben. De ervaring in de afgelopen jaren leert dat het precies uitkomen op 100% realisatie niet mogelijk is. In de praktijk zien we een marge van plus of min 5% als gevolg van diverse factoren, zoals beschikbare capaciteit, interne en externe afhankelijkheden etc.

Meer of minder ureninzet per deelnemer

Een oorzaak voor een hogere ureninzet bij een deelnemer kon zijn een groter aantal aanvragen of verzoeken. Zo was sprake van een toename van meldingen en aanvragen voor vergunningen (zie de paragraaf 'Vergunningen' hieronder). Een oorzaak voor minder ureninzet per deelnemer was bijvoorbeeld minder ingediende meldingen en minder inzet bij toezicht. Dat kwam door het niet volledig kunnen inzetten van de beschikbare formatie, vanwege de krapte op de arbeidsmarkt. Omgevingsdienst IJsselLand zette de beschikbare ureninzet zoveel mogelijk evenredig in over al onze deelnemers. Tenslotte pakte Omgevingsdienst IJsselLand ook een aantal zaken regionaal op, waarbij het kan voorkomen dat er verschillen waren in de inzet per deelnemer.

Vergunningen

De capaciteitsinzet was afhankelijk van de hoeveelheid aanvragen en meldingen. Eind 2023 is daarvan een grote hoeveelheid ontvangen, met als gevolg een hoge urenbesteding en doorloop in 2024. Er was circa 20% meer capaciteit nodig dan opgenomen in het UVP 2024. De "piek" in aanvragen had te maken met de komst van de Omgevingswet, waarbij de aanvrager doelbewust koos om in het bekende bestaande stelsel de aanvraag in te dienen. Ook de komst van milieuleges vanaf 2024 speelde een rol van betekenis.

In het kader van de overgang naar de Omgevingswet is er kennis en ervaring opgedaan en een nieuwe werkwijze ontwikkeld aan de hand van daadwerkelijke aanvragen.

Opvallend was dat door de overgang van inrichting naar milieubelastende activiteiten op een locatie meerdere informatieplichten of meldingsplichten (zaken) gelden en beoordeeld moesten worden. Er was geen opdracht en er waren geen middelen voor de ambtshalve actualisatie van vergunningen. Dit is onderkend in het traject 'op weg naar robuuste Omgevingsdienst IJsselLand'.

Toezicht & handhaving

Door extra inzet van inhuurpersoneel is ongeveer 90% van de in het UVP 2024 geplande uren ook uitgevoerd. De beschikbare capaciteit is zoveel mogelijk evenredig naar omvang over de deelnemers verdeeld. Bij twee deelnemers was extra inzet noodzakelijk. Door keuzes te maken zijn de urgentste periodieke controles in 2024 uitgevoerd. Er zijn verder maatregelen genomen om de benodigde capaciteit structureel in te vullen met eigen medewerkers.

Voor het planmatig milieutoezicht maken we sinds 2024 gebruik van een dynamisch risicotool (risicoprioriteringsinstrument, RPI), gebaseerd op data-analyse. Per bedrijf (locatie) wordt een prioriteringsscore berekend. De score is gebaseerd op de definitie van risico = milieurelevantie x naleefgedrag x tijd sinds laatste controle.

Het RPI speelt een belangrijke rol in het realiseren van de doelstelling uit het VTH-beleid om meer risicogericht en informatiegestuurd te werken. Risicogericht werken is één van de werkwijzen die worden ingezet. Daarnaast worden o.a. thema-, branche- of gebiedsgerichte aanpakken gehanteerd. Bij alle werkwijzen, zo ook bij het gebruik van

het RPI, is het inzicht en oordeel van de toezichthouder leidend. Het RPI is een effectief hulpmiddel dat wordt ingezet bij onze taakuitvoering en we beschouwen de resultaten en impact hiervan regelmatig.

De invoering van de Omgevingswet kostte, met name aan het begin van 2024, extra inzet. De permanente her- en bijscholing van de medewerkers van het team Toezicht & Handhaving vond in 2024 niet plaats omdat de opleiding eerst via een verplicht Europees aanbestedingstraject moest worden geregeld. Deze is inmiddels afgerond en daarmee is de weg vrij om hier in 2025 invulling aan te gaan geven, samen met de ODNL Academie.

Advies

2024 was een transitiejaar door de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Veel bodemtaken zijn overgeheveld van de provincie naar gemeenten, waardoor er is geadviseerd in het oude (Wet bodembescherming) als het nieuwe (Omgevingswet)stelsel. Vooral in de eerste helft van het jaar vergde dit extra afstemming, maar de laatste twee kwartalen verliepen voorspelbaarder en beheersbaarder.

Binnen Omgevingsadvies zijn de adviesprocessen verbeterd en is de ‘wachttijd’ teruggebracht van 6 naar gemiddeld 2,5 week, mede dankzij collegiale doorlening. Ook is gestart met ‘flitsadviezen’ voor snel af te handelen verzoeken. Daarnaast is verder voorbereid op advisering op milieuaspecten binnen omgevingsplannen.

Sinds maart 2024 is het team Advies gaan werken met het bodeminformatiesysteem Nazca, waarin actief data worden verzameld. Werkstudenten hielpen bij het invoeren van data, waardoor al snel een solide basis in IJsselLand is gelegd. Het doel van Omgevingsdienst IJsselLand is om deze data in de toekomst extern toegankelijk te maken. Daarnaast is de rol van het team Advies verstevigd bij milieutoetsing van omgevings- en uitvoeringsplannen en advisering over handhaafbare milieuregels, inclusief de bruidschatregels.

Met de komst van de Omgevingswet nam het aantal meldingen toe en toezichturen. Daarom zijn er twee extra toezichthouders aangenomen. Bovendien is er gestart met drone-toezicht; een toezichthouder bodem behaalde een vliegbewijs, waardoor drones nu structureel worden ingezet – een slimme, effectieve en rendabele innovatie.

Meldpunt milieu

In totaal ontving Omgevingsdienst IJsselLand 131 meldingen ongewoon voorval in 2024. Omgevingsdienst IJsselLand ontving daarnaast 1389 klachten via een melding.

- 415 meldingen waren niet bestemd voor de Omgevingsdienst; deze hebben we zonodig doorgezet naar de juiste instantie;
- 264 meldingen zijn als ‘niet ontvankelijk’ aangemerkt; en hebben we niet verder behandeld;
- 533 meldingen kwamen binnen via de website van Omgevingsdienst IJsselLand.

De aard van de klachten:

- 30% van de klachten waren klachten over hinderlijke geur of stank;
- 26% van de klachten waren klachten over geluid;
- 20% van de klachten in 2024 waren afkomstig van één specifieke locatie in een gemeente;
- 24% van de klachten viel onder overig.

In totaal zijn 6271 uur besteed aan klachten:

- 2178 uur is besteed aan het meldpunt;
- 133 uur is besteed aan meldingen ongewoon voorval;
- 209 uur is besteed aan geluidsmetingen in verband met klachten.

Naar aanleiding van de vele meldingen van geuroverlast op een industrieterrein in Deventer is een project opgezet met de gemeente Deventer met als doel om die klachten te beteugelen.

Verdere aandachtspunten zijn muziekgeluid afkomstig vanuit horeca en meldingen laagfrequent geluid ("bromtoon").

Facultatieve taken

Voor alle deelnemers verrichtte de Omgevingsdienst IJsselland dienstverlening rondom de VTH-informatievoorzieningen en de omgevingstafel. Voor de gemeente Ommen verrichtte Omgevingsdienst IJsselland werkzaamheden voor de bouwtaken.

Dienstverlening beheer en ontwikkeling IJssellandse VTH Informatievoorziening (IJVI)

In 2024 werkte Omgevingsdienst IJsselland aan het beheer en de doorontwikkeling van IJVI, met een focus op betrouwbare dienstverlening en het optimaliseren van de informatievoorziening en gebruikerservaring binnen Omgevingswetprocessen.

Er zijn 2937 meldingen afgerond, waarvan 92% binnen de afgesproken termijn, ruim boven de norm van 90%. Nieuwe functies zoals anonimisering voor de Wet Elektronische Publicaties en Single Sign-On zijn geïntroduceerd om gebruiksgemak en veiligheid te verbeteren. Deze ontwikkelingen kwamen tot stand binnen de IJVI-governance.

Ook is gestart met de implementatie van PowerMobiel en de vervanging van koppelingen naar landelijke voorzieningen, die in 2025 wordt afgerond.

Omgevingstafel

In 2024 zijn 29 ruimtelijke projecten met succes behandeld op de OTIJ. De omgevingstafel stond hiervoor ten dienste van de deelnemers.

Bouwtaken Ommen

Met de komst van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) zijn er eind 2023 veel aanvragen ingediend. De kwaliteit van de aanvragen was wisselend waardoor er voor een groot deel aanvulling of aanpassing nodig was. Hierdoor zijn de aanvragen niet altijd binnen de wettelijke termijn van 8 weken beoordeeld. De hoeveelheid aanvragen voor vergunningen/vooroverleg was hoger (circa 30%) dan vooraf geraamd. Dit betekende dat er meer capaciteit is ingezet voor afhandeling van de aanvragen en het toezicht daarop.

In 2024 is het proces voor het behandelen van een aanvraag aangepast waarbij er in een eerder stadium de verzoeken om deeladvies (ruimte en welstand) zijn uitgezet. Daarnaast is ingezet op een verbetering van de dienstverlening richting aanvragers en adviseurs.

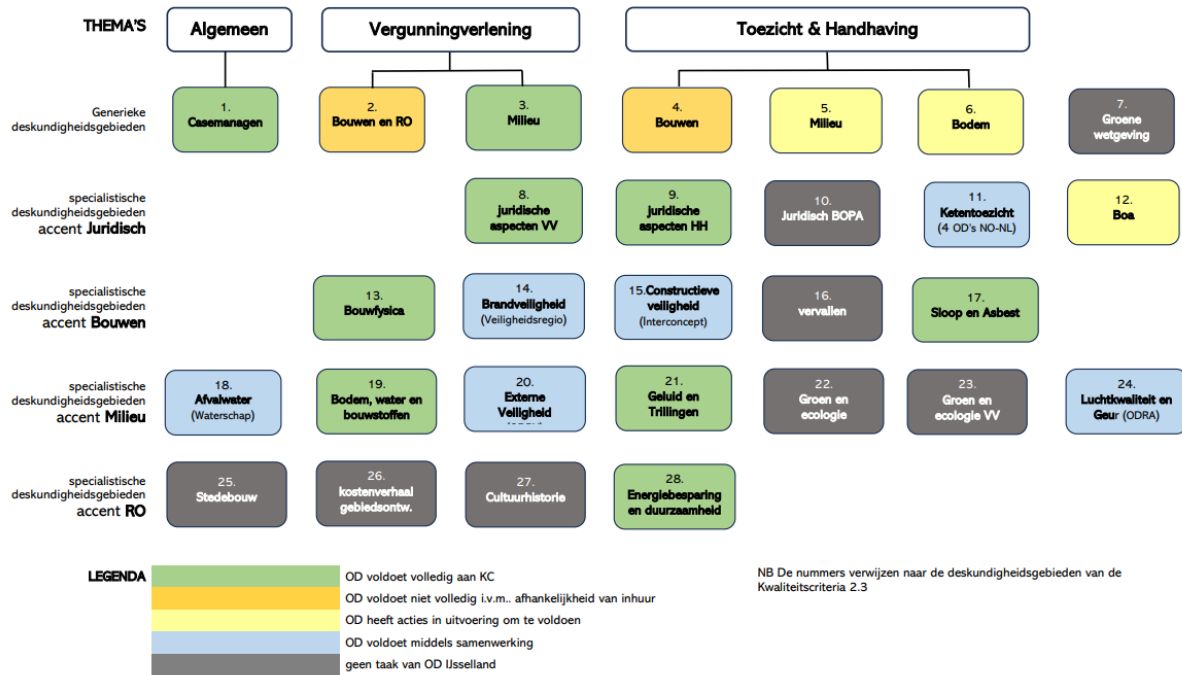
De impact van de Wkb op de beoordeling van aanvragen en uitvoeren van toezicht was beperkt. Dit kwam omdat het overgrote deel van de aanvragen betrekking heeft op verbouwactiviteiten, die nog niet onder de Wkb vallen. Daarnaast bleek dat extra inzet nodig was om aanvragers te wijzen op de verplichtingen, zoals inzet van een kwaliteitsborger op kosten van de aanvrager.

Kwaliteitscriteria

VNG, IPO en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat stellen al vele jaren kwaliteitscriteria op waarin de eisen staan die voor de uitoefening van taken op VTHA-gebied gelden. Deze eisen zijn verdeeld naar deskundigheidsgebieden die in de Kwaliteitscriteria zijn genummerd. De nummers verwijzen naar de criteria van het betreffende deskundigheidsgebied. Naast ons taakgebied voor Bouwen en Milieu zijn er ook kwaliteitscriteria voor Groene wetgeving, Cultuurhistorie, RO en Stedenbouw vastgesteld.

Aan de hand van de richtlijn is geïnventariseerd of Omgevingsdienst IJsselLand nu, in de nabije toekomst, of vooralsnog niet voldoet. Met een kleur is in deze rapportage de status van eind 2024 van de verschillende deskundigheidsgebieden in onze organisatie weergegeven. Een beknopte toelichting hierop:

- Omgevingsdienst IJsselLand voldoet in belangrijke mate aan de criteria, maar bij bepaalde taken zijn we kwetsbaar. Dit is onderkend in het traject van “op weg naar robuuste Omgevingsdienst IJsselLand”. Dit betekent extra capaciteit, extra eigen medewerkers (in plaats van inhuur) en meer deskundigheid en ‘vliegers’.
- Voor een aantal taken bereiken we robuustheid door samen te werken, voor zover dat toegestaan is in de kwaliteitscriteria.
- Er wordt niet voldaan voor de facultatieve taak “Bouwtaken Ommen”.



[>> terug naar inhoudsopgave](#)